

Til lovforslag nr. L 176

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Klima-, Energi- og Bygningsudvalget den 31. maj 2012

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk

(Fremme af konkurrencen på elmarkedet m.v.)

[af klima-, energi- og bygningsministeren (Martin Lidegaard)]

1. Ændringsforslag

Klima-, energi- og bygningsministeren har stillet 13 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 25. april 2012 og var til 1. behandling den 10. maj 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Klima-, Energi- og Bygningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og klima-, energi- og bygningsministeren sendte den 28. marts 2012 dette udkast til udvalget, jf. KEB alm. del – bilag 232. Den 25. april 2012 sendte klima-, energi- og bygningsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

3. Udtalelse fra klima-, energi- og bygningsministeren

Klima-, energi- og bygningsministeren har over for udvalget oplyst følgende om udstedelse af forsyningspligtbevillinger.

»Forsyningspligtige virksomheder blev indført ved elformen i 1999 med krav om, at de skulle have bevilling. Forsyningspligtbevillinger udstedes efter loven for 5 år. Der er på nuværende tidspunkt udstedt 37 forsyningspligtbevillinger.

Oprindeligt blev forsyningspligtbevillingerne udstedt til de ved lovens ikrafttræden eksisterende virksomheder, jf. elforsyningslovens § 97, forudsat, de opfyldte de i bestemmelsen nævnte betingelser.

Efter den eksisterende praksis fik de samme virksomheder efterfølgende mulighed for at søge om at få udstedt nye bevillinger i de følgende 5-års-perioder, forudsat de opfyldte elforsyningslovens krav om, at bevillingen kun kan tildeles virksomheder, der har den fornødne tekniske og finansielle kapacitet, jf. § 50, stk. 1. Kun hvis det skulle vise sig, at en virksomhed ikke ønsker at søge om ny bevilling, er der efter den aktuelle praksis lagt op til, at bevillingen vil skulle udbydes. Dette har imidlertid hidtil ikke været aktuelt. Der har ikke været tilfælde, hvor en bevillingshaver ikke har søgt om en bevillingsfornyelse. Der har heller aldrig været andre og konkurrerende ansøgninger.

På baggrund af to konkrete sager, hvor der er blevet modtaget flere ansøgninger for det samme bevillingsområde, er det blevet vurderet, at den eksisterende praksis ikke vil kunne danne grundlag for bevillingsudstedelse fremover, bl.a. fordi den ikke lever op til eldirektivets krav om ikkediskrimination ved tildeling af rettigheder, f.eks. bevilling til forsyningspligt.

I aftalen af 22. marts 2012 mellem regeringen (Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti om den danske energipolitik 2012-2020, indgår et reguleringseftersyn af den danske elforsyningssektor. Reguleringseftersynet afsluttes ifølge aftalen i 2014.

For at kunne håndtere den nye situation, hvor der er flere ansøgere til samme forsyningspligtbevilling, agter jeg at fremskynde eftersynets arbejde for så vidt angår spørgsmålet om den fremtidige regulering af forsyningspligten, således at jeg inden for et år vil kunne fremlægge et forslag herom.

Indtil en ny model for forsyningspligtreguleringen er på plads, vil bevillinger, der udløber, blive forlænget midlertidigt for et begrænset tidsrum. Det vil ved forlængelsen blive

påset, at de pågældende virksomheder fortsat opfylder kravene om teknisk og finansiel kapacitet i lovens § 50, stk. 1.

Bevillinger, der er udstedt efter den hidtidige praksis, vil ikke blive tilbagekaldt. Dette indebærer, at den nye forsyningspligtmodel skal udformes således, at den kan håndtere, at der er nogle bevillingsområder, hvor forsyningspligten fortsat vil følge den gældende forsyningspligtmodel.

Forslaget indebærer, at forslaget til ændring af elforsyningslovens § 33, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, hvorefter ministeren kan nedsætte forsyningspligtbevillingsperioden fra 5 år med op til 3 år, ikke længere anses for nødvendig, idet de aktuelle forsyningspligtbevillinger, der står til fornyelse, vil blive midlertidig forlænget, indtil den nye forsyningspligtregulering er på plads. Allerede udstedte forsyningspligtbevillinger vil ikke blive ændret. Der henvises i øvrigt til ændringsforslaget herom.

Afslutningsvis gør jeg opmærksom på, at der også på naturgasområdet i dag er udstedt 3 forsyningspligtbevillinger. Alle 3 bevillinger udløber i marts 2013. Ligesom på elområdet blev forsyningspligtbevillingerne oprindeligt udstedt til de ved naturgasforsyningslovens ikrafttræden eksisterende selskaber, jf. lovens § 59, forudsat, de opfyldte de i bestemmelsen nævnte betingelser. Praksis ved fornyelse har været den samme som på elområdet. Det vurderes ligesom på elområdet, at den hidtidige praksis ikke vil kunne danne grundlag for bevillingsudstedelse fremover. Jeg vil i lyset af reguleringseftersynet vedrørende forsyningspligten på elområdet vurdere, hvordan forsyningspligten fremover vil skulle håndteres på naturgasområdet. I givet fald vil jeg også fremsætte et forslag herom.«

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Liberal Alliances medlem af udvalget bemærker, at Liberal Alliance ikke deltager i energiforliget, men støtter dette lovforslag. Liberal Alliance støtter en øget konkurrenceudsættelse i energisektoren, som af Konkurrencestyrelsen vurderes at have et besparelsespotentiale på 440 mio. kr. på kort sigt og sandsynligvis endnu mere på længere sigt. Liberal Alliance mener endvidere, at Energistyrelsen har svaret fyldestgørende på de bekymringer, der måtte være, bl.a. spørgsmålet om frivillighed for storbrugere. Dog mener Liberal Alliance, at det ville være mere i overensstemmelse med dansk forvaltningstradition, hvis en styrelse (frem for Energinet.dk) får ansvaret for at varetage opgaven med eventuelt at fratage elhandelsvirksomheder deres licens, hvis de ikke opfylder de gældende krav.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af klima-, energi- og bygningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8, stk. 1, nr. 4, ændres »§ 22, stk. 6« til: »§ 22, stk. 5«.

[Konsekvensændring]

2) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 22, stk. 1, nr. 7, der bliver nr. 5, ændres »stk. 5« til: »stk. 4«.

[Konsekvensændring]

3) Nr. 12 affattes således:

»12. I § 22, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 4, 2. pkt., og stk. 8 og 9, der bliver stk. 7 og 8, ændres »nr. 7« til: »nr. 5«.

[Konsekvensændring]

4) Nr. 18 udgår.

[Konsekvens af ændret praksis vedrørende midlertidig forlængelse af bevillinger til forsyningspligtig virksomhed]

5) Nr. 22 affattes således:

»22. I § 51, stk. 3, ændres »§ 22, stk. 1, nr. 6 og 7, § 22, stk. 6, § 28, stk. 2, nr. 2 og 8« til: »§ 22, stk. 1, nr. 4 og 5, og stk. 5, § 28, stk. 2, nr. 2 og 9«.

[Konsekvensændring]

6) Efter nr. 25 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 54, stk. 8, 5. pkt., ændres »§ 72, stk. 1-6« til: »§ 72, stk. 1-4, 6 og 7«.

[Konsekvensændring]

7) I det under nr. 34 foreslåede § 72 b, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Endvidere videreføres netvirksomheders bindende midlertidige prisnedsættelser uændret til forbrugerne.«

[Videreførelse af netvirksomheders rabatter og andre bindende midlertidige prisnedsættelser til forbrugerne]

8) I det under nr. 34 foreslåede § 72 c, stk. 6, ændres »§ 72 a, stk. 5« til: »§ 72 a, stk. 3«.

[Redaktionel ændring]

9) Det under nr. 34 foreslåede § 72 d, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Såfremt en netvirksomhed eller Energinet.dk afbryder sin ydelse til en elhandelsvirksomhed i henhold til betingelser for anvendelse af transmissions- og distributi-

onsnet, der er fastsat efter offentliggjorte og af Energitilsynet godkendte metoder, jf. § 73 a, overføres elhandelsvirksomhedens aftagenumre, der i datahubben er knyttet til den berørte netvirksomhed eller til Energinet.dk, uden forsinkel- se af Energinet.dk til de relevante forsyningspligtige virk- somheder, jf. § 34, stk. 1. De berørte forbrugere aftager her- efter elektricitet til den efter § 72 fastsatte pris.«

[Præcisering af vilkår for netvirksomheders og Energi- net.dk's afbrydelse af deres ydelse til en elhandelsvirksom- hed og af forbrugernes stilling ved en sådan afbrydelse]

10) Efter nr. 37 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 86, stk. 1, ændres »§ 72, stk. 7« til: »§ 72, stk. 8«.
[Konsekvensændring]

Til § 2

11) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. Efter § 12 a indsættes:

»§ 12 b. Energinet.dk eller denne virksomheds helejede datterselskaber kan som led i samarbejdet med andre landes transmissionsselskaber efter klima-, energi- og bygningsmi- nisterens godkendelse indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at medvirke til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene som nævnt i § 12, stk. 1, nr. 4.

Stk. 2. Energinet.dk eller denne virksomheds helejede dat- terselskaber kan efter klima-, energi- og bygningsministe-rens godkendelse være ejer af selskaber med begrænset an- svar, der har til opgave at fremme konkurrencen på marke- der for naturgas efter § 12 a, stk. 2.

Stk. 3. Ændringen i Energinet.dk's deltagelse i selskaber omfattet af stk. 1 og 2, som øger virksomhedens økonomi- ske forpligtelser eller risici, skal godkendes af ministeren.«
[Energinet.dk's deltagelse i selskaber oprettet med henblik på en effektiv udveksling af naturgas eller med henblik på fremme af konkurrencen]

12) Nr. 4 affattes således:

»4. I § 28 c, stk. 1, indsættes efter »bevillingspligtige selska- ber«: »og Energinet.dk«, og »markedsbestemte« ændres til: »markedsræssige«.

[Sikring af samme krav på naturgasområdet som på elforsy- ningsområdet til Energinet.dk om, at aftaler skal indgås på markedsræssige vilkår]

Til § 4

13) I stk. 2 ændres »nr. 3, 4, 6-14, 20-23, 27 og 32-35« til: »nr. 01, 3, 4, 6, 02, 7-14, 20-23, 29, 34 og 35«, og »1. april 2014« ændres til: »1. oktober 2014«.

[Redaktionelle ændringer af anvendelsestidspunktet for be- stemmelser knyttet til engrosmodellen og udskydelse af tids- punkt for anvendelse af engrosmodellen]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-3

Konsekvensændringer af henvisninger.

Til nr. 4

Med ændringsforslaget slettes den hjemmel, der i lovfor- slagets § 1, nr. 18, blev givet til klima-, energi- og bygnings- ministeren til at reducere bevillingsperioden for forsynings- pligtige virksomheder med op til 3 år.

Bevilling til forsyningspligtig virksomhed er siden 2000 blevet udstedt til de ved lovens ikrafttræden eksisterende virksomheder, forudsat at de opfyldte de i bestemmelsen nævnte betingelser, jf. lov om elforsyning § 97.

Efter den eksisterende praksis fik de samme virksomhe- der efterfølgende mulighed for at søge om at få udstedt nye bevillinger i de følgende 5-års-perioder, forudsat at de op- fyldte elforsyningslovens krav om, at bevillingen kun kan tildeles virksomheder, der har den fornødne tekniske og fi- nansielle kapacitet, jf. § 50, stk. 1. Der har ikke tidligere væ- ret tilfælde, hvor en bevillingshaver ikke har været kvalifi- ceret til at opnå en fornyelse af bevillingen. Der har heller ikke tidligere været andre og konkurrerende ansøgninger til en bevilling.

Dette har nu ændret sig. I to konkrete sager er der modta- get flere ansøgninger til det samme bevillingsområde. På denne baggrund vurderes det, at den eksisterende praksis ik- ke vil kunne videreføres, bl.a. fordi den ikke lever op til el- direktivets krav om ikkediskrimination ved tildeling af ret- tigheder, f.eks. bevilling til forsyningspligt.

I energiaftalen af 22. marts 2012 indgår et reguleringsef- tersyn af den danske elforsyningssektor, herunder også af forsyningspligtreguleringen. Reguleringseftersynet afsluttes ifølge aftalen i 2014.

For at kunne håndtere den nye situation, hvor der er flere ansøgere til samme forsyningspligtbevilling, vil arbejdet bli- ve fremskyndet med henblik på fremsættelse af et lovforslag om den fremtidige regulering af forsyningspligten.

Indtil en ny model for forsyningspligtreguleringen er på plads, vil bevillinger, der udløber, blive forlænget midlerti- digt for et begrænset tidsrum. På denne baggrund vil det ik- ke være nødvendigt at ændre på bevillingsperioden som foreslået i ændringen af elforsyningslovens § 33, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, hvorefter ministeren kan nedsætte forsyningspligtbevillingsperioden fra 5 år med op til 3 år, idet de aktuelle forsyningspligtbevillinger, der står til forny- else, vil blive midlertidigt forlænget, indtil den nye forsy- ningspligtregulering er på plads. Allerede udstedte forsy- ningspligtbevillinger berøres ikke.

Til nr. 5 og 6

Konsekvensændringer af henvisninger.

Til nr. 7

Med ændringen af § 72 b, stk. 1, sikres det, at netvirk- somheders bindende midlertidige prisnedsættelser kommer forbrugerne til gavn.

En række forbrugerejede netvirksomheder har ydet særlig- ge rabatter til forbrugerne ved regnskabsårets slutning. Her-

ved har forbrugerne hidtil opnået en fordel, fordi de ikke er blevet beskattet af en rabat, der indregnes i tariffen. Netvirksomheden har tilsvarende en fordel, ved at forbrugernes interesse for »deres« netvirksomhed fastholdes. Der er tale om ganske betydelige beløb. Rabatterne er af Dansk Energi opgjort til omkring 10 pct. af nettarriffen på årsbasis.

Med engrosmodellen bliver netvirksomhederne engrosleverandører til elhandelsvirksomhederne. De vil ikke længere have en direkte leverance til forbrugerne. Derfor er der en bekymring i branchen for, om de enkelte forbrugere fortsat vil få en fordel af rabatterne, eller om de vil blive omfordelt mellem forbrugere ud fra elhandelsvirksomhedernes ønske om at optimere priserne i forhold til markedet.

Dansk Energi har udtrykt bekymring for, om netvirksomhederne vil opgive at yde sådanne rabatter, og at der derved vil ske en generel prisstigning, hvis rabatterne ikke fortsat er synlige og kommer forbrugerne til gavn.

Synlighed af netvirksomheders rabatter kan sikres, ved at der stilles krav om synliggørelse af netvirksomhedernes rabatter og midlertidige tarifnedsættelser i faktureringsbekendtgørelsen. Faktureringsbekendtgørelsen udstedes af Energitilsynet. Den vil i alle tilfælde skulle revideres i lyset af engrosmodellen. Synlighed alene giver dog ikke fuld sikkerhed for, at rabatter kommer elforbrugerne til gavn. Derfor har det været et ønske fra branchen, at elhandelsvirksomheder i loven pålægges at videreføre netvirksomheders rabatter uændret til de enkelte forbrugere.

Med ændringsforslaget berøres løbende rabatter ikke. De er at betragte som en del af den almindelige nettarif, som de ikkeforsyningspligtige elhandelsvirksomheder kan lade indgå i den samlede elpris på en måde, de finder optimal i forhold til konkurrencesituationen. Tilsvarende berøres ikkebindende midlertidige tarifnedsættelser ikke af ændringsforslaget.

Derimod skal netvirksomheders bindende midlertidige tarifnedsættelser efter forslaget videreføres uændret til forbrugerne af elhandelsvirksomhederne. Der skelnes ikke her mellem de forbrugerejede virksomheders overskudsdeling i form af rabatter og andre midlertidige prisnedsættelser, der f.eks. gennemføres for at undgå en overskridelse af forrentningsloftet. Det afgørende vil være, om tarifnedsættelsen er bindende, således at netvirksomheden ikke efterfølgende vil kunne opkræve beløbet under henvisning til indtægtsrammebekendtgørelsens regler om differencer.

Det er en forudsætning, at den bindende midlertidige tarifnedsættelse tydeligt fremgår af netvirksomhedens indberetning til datahubben, at tarifnedsættelsen er fremadrettet, at tarifnedsættelsen er afhængig af forbrugets størrelse på hvert enkelt aftage nummer, og at tarifnedsættelsen vedrører alle forbrugere.

Tidsfrister for indberetning af den bindende midlertidige tarifnedsættelse fastlægges i Energinet.dk's forskrifter for datahubben i lyset af elhandelsvirksomhedernes faktureringskader i forhold til forbrugerne. Det skal her sikres, at forbrugere retmæssigt får gavn af den midlertidige tarifnedsættelse, uafhængigt af om forbrugeren skifter elhandelsvirksomhed i perioden.

Der er ikke med forslaget taget stilling til eventuel skattepligt af rabatter og andre bindende midlertidige prisnedsættelser efter indførelse af engrosmodellen.

Til nr. 8

Redaktionel ændring af henvisning.

Til nr. 9

Med den ændrede formulering af § 72 d, stk. 3, præciseres det, at afbrydelse af ydelsen fra en netvirksomhed eller Energinet.dk til en elhandelsvirksomhed skal ske i henhold til betingelser for anvendelse af transmissions- eller distributionsnettet, der er fastsat efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Energitilsynet i henhold til § 73 a. Metoderne skal som minimum beskrive omfanget og arten af den misligholdelse, som skal kunne begrunde en afbrydelse. De skal tillige beskrive de mulige tiltag, som skal være gennemført, inden der kan ske afbrydelse. Endelig skal de beskrive klageadgang og fastlægge, om en klage skal have opsættende virkning.

For en elhandelsvirksomhed er aftalerne med forbrugerne det vigtigste aktiv. Afbrydelse af en netvirksomheds eller Energinet.dk's ydelse til en elhandelsvirksomhed er et meget indgribende tiltag, der vil afskære elhandelsvirksomheden fra dens aftagere og dermed fra dens vigtigste aktiv. Afbrydelsen vil derfor reelt indebære, at elhandelsvirksomheden må ophøre at drive sin virksomhed. Derfor bør der i metoderne være indlagt tilstrækkelig tid til, at en elhandelsvirksomhed, der er kommet i restance til en netvirksomhed eller Energinet.dk eller af anden grund står over for en afbrydelse af net- eller systemydelsen, får mulighed for i henhold til de godkendte metoder at afvikle restancen eller gennemføre en selskabsmæssig omstrukturering eller salg af virksomheden inden for en fastlagt tidsfrist, således at kundegrundlaget ikke mistes.

Samtidig skal metoderne sikre netvirksomhedernes og Energinet.dk's økonomiske interesser. Disse virksomheder vil være bundet til fortsat leverance til en elhandelsvirksomhed indtil det tidspunkt, hvor en konkret afbrydelse af ydelsen finder sted. I henhold til bestemmelsen i stk. 1 vil betalingen for net- og systemydelser skulle ske månedsvis bagud i henhold til det målte eller beregnede forbrug. Den aktuelle samlede betaling til netvirksomhederne og Energinet.dk inklusive betaling for PSO-omkostninger er i gennemsnit på ca. 1 mia. kr. pr. måned. Der kan således være tale om meget betydelige beløb, som er i spil, hvis en elhandelsvirksomhed ikke overholder sin betalingsfrist.

Netvirksomhedernes og Energinet.dk's ydelser til en elhandelsvirksomhed omfatter ydelser knyttet til transporten af elektricitet gennem nettet til elhandelsvirksomhedens forbrugere. I praksis kan afbrydelse af ydelsen kun ske, ved at de berørte aftage numre i datahubben overføres fra elhandelsvirksomheden til de relevante forsyningspligtige virksomheder.

Med præciseringen af bestemmelsen fremgår det, at forbrugerne overflyttes til en forsyningspligtig virksomhed, således at deres fortsatte forsyning er sikret. Betalingen for elektriciteten vil ske til en pris og på vilkår, som er gælden-

de for de relevante forsyningspligtige virksomheder, jf. § 72. En forbruger, der har haft en gunstig aftale med den berørte elhandelsvirksomhed, vil således ikke have krav på at overføre denne aftale til den forsyningspligtige virksomhed. Den forsyningspligtige virksomhed vil heller ikke skulle godtgøre forbrugeren for eventuelt forudbetalte beløb til elhandelsvirksomheden.

Til nr. 10

Redaktionel ændring af henvisning.

Til nr. 11

Ændringsforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til § 28 c i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, hvortil der henvises.

Formålet med forslaget til § 12 b er at give Energinet.dk hjemmel til også på naturgasområdet at kunne indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at medvirke til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene, som nævnt i § 12, stk. 1, nr. 4. Desuden gives der mulighed for, at Energinet.dk kan blive ejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til formål at fremme konkurrencen på markeder for naturgas efter § 12 a, stk. 2. Det foreslås, at Energinet.dk's deltagelse i de nævnte selskaber i begge tilfælde er underlagt ministerens forudgående godkendelse. Det samme gælder ændringer i Energinet.dk's deltagelse, som øger Energinet.dk's økonomiske forpligtelser eller risici, og som også skal godkendes af ministeren, jf. forslag til § 12 b, stk. 3.

Med forslaget til stk. 1 vil Energinet.dk få en klar hjemmel til at være medejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at medvirke til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene, som nævnt i § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning. Denne bestemmelse svarer til § 28, stk. 2, nr. 3, i lov om elforsyning, som forslaget til den nye § 28 c i lov om elforsyning bl.a. knytter sig til. Bestemmelserne i § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning på den ene side og § 28, stk. 2, nr. 3, i lov om elforsyning på den anden side er ikke helt ens i deres formulering. Bl.a. anvendes begrebet systemansvar ikke inden for gasssektoren og lov om naturgasforsyning. Begge bestemmelser forpligter imidlertid Energinet.dk til at samarbejde med andre landes systemansvarlige virksomheder, som det hedder på elområdet, eller transmissionsselskaber, som det hedder på gasområdet, omkring kerneopgaver i forbindelse med systemdriften. Herved udnyttes de fordele, der ligger i at kunne udveksle elektricitet eller naturgas mellem nabosystemer og sikre ensartede ligeværdige betingelser for transport af elektricitet eller naturgas mellem landene.

Energinet.dk's samarbejde med andre landes transmissionsselskaber med henblik på en effektiv udveksling af naturgas over landegrænser, jf. § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning, omfatter bl.a. udvikling af en elektronisk online platform, som hedder Link4Hubs, hvor transportkunder kan bestille og få gennemført transport af naturgas fra Danmark til Tyskland eller til Holland – og omvendt – uden særskilt at skulle bestille transportkapacitet ind og ud af de tre forskellige transmissionsnet.

Den gældende samarbejdsbestemmelse i relation til samarbejde med transmissionsselskaber i andre lande i § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning er affattet på et tidspunkt, hvor Energinet.dk's (tidligere Gastra A/S') samarbejde med transmissionsselskaber i andre lande alene var aftalebaseret. Der vurderes imidlertid at være behov for, at Energinet.dk i visse tilfælde også skal have mulighed for at være medejer af selskaber med begrænset ansvar, der er oprettet med henblik på en effektiv udveksling af naturgas mellem landene. Herved får Energinet.dk mulighed for at udøve mere direkte og større indflydelse på udformningen af eksempelvis de kapacitetsplatforme, som etableres for at udveksle og sælge fælles kapacitetsprodukter, og hvor kapaciteten til transport af naturgas gennem Energinet.dk's naturgasstransmissionsnet indgår.

Forslaget til stk. 1 fastslår derfor, at Energinet.dk som led i samarbejdet med andre landes transmissionsselskaber efter klima-, energi- og bygningsministerens godkendelse kan indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der medvirker til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene efter § 12, stk. 1, nr. 4, herunder ved etablering af fælles kapacitetsplatform til udvikling og salg af kapacitetsprodukter på tværs af landegrænser.

Således har Energinet.dk tilkendegivet et ønske om at indtræde som medejer af et selskab, der påtænkes stiftet sammen med hollandske, tyske, franske og belgiske transmissionsselskaber, med henblik på at dette selskab skal etablere, eje og drive en fælles kapacitetsplatform for allokering af kapacitet ved grænsepunkter. Det er besluttet, at ejerkredsen bag selskabet skal udgøres af transmissionsselskaber, dog således at energibørser eventuelt vil kunne indtræde med en ikkeblokerende mindretalsejerandel. Kapacitetsplatformen skal drives i overensstemmelse med de principper, procedurer og regler, der er under udarbejdelse på EU-niveau. Det er tanken, at den fælles kapacitetsplatform teknisk vil blive baseret på it-systemet fra den allerede udviklede online platform TRAC-X, der i dag fungerer internt i Tyskland og drives af selskabet TRAC-X Transport Capacity Exchange GmbH, og på erfaringerne fra Link4Hubsplatformen mellem Danmark, Tyskland og Holland som nævnt ovenfor, og fra kapacitetsplatformen Capsquare, der i dag fungerer mellem Frankrig, Belgien og Tyskland. Link4Hubs og Capsquare er baseret på aftaler mellem de deltagende TSO'er. Det er planen, at den fælles kapacitetsplatform, der skabes ved at lægge de tre eksisterende platforme sammen i et fælles selskab, skal kunne udvides til at dække andre grænsepunkter og ultimativt kunne fungere som en europæisk kapacitetsplatform.

Energinet.dk vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt, hvis Energinet.dk kan indgå som medejer i dette selskab og derved have medindflydelse på udviklingen af platformen. Alternativet vil være, at Energinet.dk alene vil indgå en kundeaftale med det nye selskab uden muligheden for at præge udviklingen af platformen.

Med forslaget får ministeren mulighed for at give samtykke til Energinet.dk's medejerskab i selskabet.

Når det fremgår af forslaget til stk. 1, at medejerskab i de pågældende selskaber skal ske som led i samarbejdet med

andre landes transmissionsselskaber, forudsættes det således, at også andre landes transmissionsselskaber eller disses datterselskaber indgår som medejere. Det er ikke en forudsætning, at alle medejere er transmissionsselskaber. Det afgørende er, at en eller flere landes transmissionsselskaber eller et af disses datterselskaber også er repræsenteret i ejerkredsen, eventuelt sammen med andre ejere.

Med forslaget til stk. 2 tages der højde for, at Energinet.dk i dag, ud over hvad der følger af udførelsen af direkte transmissionsrelaterede opgaver, også har til opgave at tage egne initiativer eller medvirke ved andre initiativer, der sigter mod at fremme konkurrencen på naturgasmarkedet, jf. § 12 a, stk. 2, i lov om naturgasforsyning. Bestemmelsen indebærer i modsætning til § 12, stk. 1, nr. 4, ikke nødvendigvis, at Energinet.dk skal varetage disse opgaver sammen med andre landes transmissionsselskaber.

Det foreslås derfor, at Energinet.dk eller denne virksomheds helejede datterselskaber efter klima-, energi- og bygningsministerens godkendelse kan være ejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at fremme konkurrencen på markeder for naturgas efter § 12 a, stk. 2, i lov om naturgasforsyning. Bemærkninger til § 12 a, stk. 2, nævner som konkret eksempel muligheden for aktivt at medvirke til opbygningen af en gasbørs. Energinet.dk er i dag medejer af gasbørsen, Nord Pool Gas A/S, der er blevet etableret af Energinet.dk og Nord Pool Spot AS i december 2007. Energinet.dk og Nord Pool Spot AS ejer hver 50 pct. af aktierne i Nord Pool Gas A/S. Nord Pool Spot AS ejes af de nordiske transmissionsselskaber Statnett SF (30 pct.), Svenska Kraftnät (30 pct.), Fingrid Oyj (20 pct.) og Energinet.dk (20 pct.).

Det fremgår imidlertid ikke umiddelbart af begrebet konkurrencefremmende initiativer, at der hermed også gives hjemmel til at erhverve ejerandele i selskaber, som har til formål at arbejde for fremme af konkurrence. Med forslaget bliver denne mulighed præciseret. For at skabe ensartede forhold på el- og gasområdet kræves der klima-, energi- og bygningsministerens forudgående godkendelse. Med forslaget kan ministeren give samtykke til fortsat ejerskab af Nord Pool Gas A/S.

Energinet.dk kan efter § 2, stk. 3, i lov om Energinet.dk strukturere sig, som det findes mest hensigtsmæssigt, hvilket også vil gælde Energinet.dk's medejer- eller ejerandele, som de foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 giver mulighed for at erhverve. Det betyder, at Energinet.dk kan vælge, om den ejerandel, som Energinet.dk har erhvervet efter ministerens godkendelse, selskabsmæssigt skal placeres i Energinet.dk eller i virksomhedens helejede datterselskaber, forudsat at dette i øvrigt er muligt.

Energinet.dk kan indregne de nødvendige udgifter, der er forbundet med den foreslåede opgavevaretagelse, i tariffene, jf. § 37 d i lov om naturgasforsyning. Dette gælder også eventuelle låneudgifter til fremmedfinansiering af købet af ejerandelene i selskaberne.

Det foreslås endvidere indsat som stk. 3, at ændringer i Energinet.dk's henholdsvis medejerskab og ejerskab skal godkendes af ministeren. De ændringer, der er omfattet af stk. 3, er alene dem, som udvider Energinet.dk's økonomiske forpligtelser eller risici. Det betyder bl.a., at eventuelle

senere udvidelser af en medejerandel også kræver ministerens forudgående godkendelse, mens indskrænkninger af henholdsvis medejerandelen og ejerandelen ikke behøver ministerens medvirken. »Ændringer i Energinet.dk's deltagelse« skal i øvrigt forstås bredt, således at aftaler, der indgås som følge af henholdsvis medejerskabet og ejerskabet, også kan være omfattet.

Til nr. 12

Med forslaget til ændring af § 28 c, stk. 1, sikres parallelitet mellem Energinet.dk's forpligtelse på elforsyningsområdet og naturgasområdet til at sikre og dokumentere, at aftaler indgås på markedsmæssige vilkår. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 2, nr. 4 og 5, i forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk (L 176).

Til nr. 13

Med ændringsforslaget sker dels redaktionelle rettelser af anvendelsestidspunktet for en række numre i lovforslaget, som følger af, at ændringsforslagene indeholder nogle nye numre, dels rettelser af fejlagtig angivelse i lovforslaget af anvendelsestidspunktet for visse lovbestemmelser, der ikke knytter sig direkte til datahubben, nemlig ændringen af § 67, stk. 2, 2. pkt., § 71, stk. 1, 1. pkt., og § 72, jf. lovforslagets § 1, nr. 27, 32 og 33.

Hertil kommer en ændring af datoen, hvorfra engrosmodellen vil finde anvendelse. Som det allerede fremgår af høringsnotatet, ville der kunne komme forslag om en ændret dato på grundlag af den analyse af udviklingen af datahubben, som Energinet.dk havde igangsat. Analysen er afrapporteret den 15. maj 2012. På baggrund af Energinet.dk's analyse foreslås det, at engrosmodellen skal have virkning fra den 1. oktober 2014 og ikke som anført i lovforslaget den 1. april 2014.

Energinet.dk har udarbejdet en procesplan for udviklingen af de elementer i datahubben, der er nødvendige for at kunne understøtte engrosmodellen. Markedsdesign (udarbejdelse af forskrifter) og udarbejdelse af it-specifikationer vil kunne gå i gang umiddelbart efter lovens vedtagelse og afsluttes inden årets udgang. Udbudsmateriale vil kunne udarbejdes delvis parallelt hermed, således at et udbud vil kunne ske i foråret 2013. Udbuddet vil erfaringsmæssigt kunne gennemføres på 5 måneder og være afsluttet i september 2013. Herefter vil der være godt 1 år til it-udvikling, test og implementering. Tidsplanen vurderes at være realistisk, i lyset af at fase 1 af datahubben sættes i fuld drift i foråret 2013. Det er således alene de supplerende it-funktioner, der understøtter engrosmodellen, der vil skulle udvikles og implementeres inden den 1. oktober 2014.

Skæringsdagen den 1. oktober 2014 vurderes tillige at være velvalgt for de involverede virksomheder, der vil kunne indpasse omstillingen til engrosmodellen fornuftigt i forhold til budgetlægning og regnskabsafslutning.

Udskydelsen vil være til gene for elhandelsvirksomhederne, der er interesseret i en hurtig implementering af engrosmodellen. Datahubben er imidlertid en forudsætning for, at engrosmodellen kan fungere på en effektiv måde. Det

vil således ikke være muligt at gennemføre engrosmodellen, hvis datahubben ikke er udviklet og gennemtestet til formålet.

Henrik Sass Larsen (S) Jens Joel (S) Karin Gaardsted (S) Ole Hækkerup (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) Jeppe Kofod (S) Flemming Møller Mortensen (S) Rasmus Helveg Petersen (RV) Lone Lokindt (RV) Lotte Rod (RV) Steen Gade (SF) fmd. Jesper Petersen (SF) Per Clausen (EL) Frank Aaen (EL) Lars Dohn (EL) Thomas Danielsen (V) nfmd. Henrik Høegh (V) Jacob Jensen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Ellen Trane Nørby (V) Ulla Tørnæs (V) Eyvind Vesselbo (V) Mikkel Dencker (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) René Christensen (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Villum Christensen (LA) Mike Legarth (KF) Mai Henriksen (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 176

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra klima-, energi- og bygningsministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Udtalelse til udvalgets betænkning, ændringsforslag og indikativ procesplan for udvikling af datahubben, fra klima-, energi- og bygningsministeren
4	Ændringsforslag fra klima-, energi- og bygningsministeren
5	Bilag tilbagetaget
6	Ændringsforslag fra klima-, energi- og bygningsministeren
7	1. udkast til betænkning